

[Bilgrav-Nielsen.]

ikke trætte med at gentage, hvad det var, vi har jo haft en diskussion om disse forsøg — så tror jeg, at nye forsøg, løbende forsøg, nyt fortsat intensiveringsarbejde i forsvaret vil gøre det muligt at give en 9 måneders uddannet soldat de samme kvalifikationer som en 12 måneders under det nuværende uddannelsessystem.

Jeg tror altså, vi må gøre os klart, at vi står over for to veje at gå: at bevare den gældende ordning med de konsekvenser, jeg har nævnt: forlængelse af værnepligtstiden, forøgelse af forsvarsudgifterne, eller at ændre ordningen, hvorved vi kan få en reduktion af dækningsstyrken mod en vis øget tilgang af frivillige og mod en nedsættelse af de værnepligtiges tjenestetid. Det er altså den vej, som vi i det radikale venstre mener vi skal gå, når vi nu tager fat på arbejdet igen.

Der har været talt noget om, hvad der var bedst: et bredt forlig — og det er jo i dette tilfælde et firkantet forlig — eller et snævrere forlig. Det må være en indlysende interesse, synes jeg, for de fire partier, at man kan blive enig om forsvarsordningen. Der var meget nær ved at være enighed i 1969 om den ordning, som VKR-regeringen gennemførte, og som jo i hovedsagen var en ændring af ledelsesstrukturen. Der var meget nær enighed om dette. Der var så megen enighed om det, at ingen i dag, heller ikke den nuværende regering, vil anfægte de ændringer, der dengang blev gennemført af ledelsesstrukturen. Jeg tror, man med lidt velvilje kunne nå til en endnu større grad af enighed denne gang, og jeg synes, det er rimeligt, at man i hvert fald ved en førstebehandling ligesom antyder, inden for hvilke rammer man vil bevæge sig. Jeg håber, jeg har gjort det klart for folketinget, at vi i det radikale venstre anser tiden for at være inde til, at vi går i gang med disse ændringer.

Dernæst vil jeg gerne pointere over for ministeren, at også jeg har undret mig noget over, at der slet ikke var ændringer i lovforslagene. Jeg synes, ministeren i dag skulle forklare os, om han kan holde udgifterne inden for de rammer, der er lagt økonomisk, og samtidig sikre, at dækningsstyrken skal bestå udelukkende af hvervet mandskab.

Jeg tror, vi må se i øjenene — og det er en ting, jeg bygger på en oplysning, som ministeren har givet os for nylig — at hvis

vi i dag skulle erstatte eksempelvis 1.000 værnepligtige med 1.000 kontraktansatte, ville det betyde en årlig merudgift på forsvarsbudgettet på 22 mill. kr., og det er med udgang i en gennemsnitsårs løn på 41.500 kr. Jeg tror, hr. Preben Steen Nielsen var inde på, at det indicerer, at man sagtens kan få de frivillige, man vil have. Nu skal man jo altså ikke regne med 1.000, men måske med en 4.000-5.000 ud over, hvad vi har i dag, og så skal man gange det med 22 mill. kr. — hvis altså gennemsnitsårs lønnen kan holdes. Men da vi som bekendt har en meget høj grad af beskæftigelse og måske vil få en endnu højere grad af beskæftigelse i de kommende år, hvem ved så, om vi med en gennemsnits løn på 41.000 kr. pr. år kan sikre, at forsvarslovens bestemmelser om 7.000 frivillige kan opretholdes? Her bliver det altså efterspørgslen efter arbejdskraft og tilgangen af frivillige, der bestemmer, hvor høje forsvarsudgifterne skal være, hvis man satser på det system. Jeg synes, det er let-sindigt, og jeg vil sige til ministeren, at det bliver om dette punkt, at der som en forudsætning for endelig afklaring må skabes en større grad af oplysning om, hvad det, vi har med at gøre, egentlig koster.

Vi er glade for, at den ændring, der er sket i folketingets arbejdsgang og forretningsorden, har ført til, at vi har fået et fast forsvarsudvalg i folketinget. Jeg tror, at netop en sag som forsvarsspørgsmålet, hvor loven er en bemyndigelseslov i højeste grad, giver rig anledning til, at vi holder nærmere øje med ministeren i forsvarsudvalget.

Jeg vil gerne slutte med at sige — jeg tror, det var hr. Knud Østergaard, der var inde på spørgsmålet om et bredere eller snævrere forlig — at det ansvar, som ligger på partierne, vel stort set må være ens. Hvis hr. Knud Østergaard mener, at det er et overordentlig stort og tungt ansvar — jeg kan være meget enig med ham — der ligger, hvis der sluttes et snævrere forlig, så mener jeg, at det er et ansvar, der ligger på hele folketinget.

Der må gennemføres en ændring i forsvarsordningen, og det radikale venstre er efter de linjer, jeg har skitseret, klar til at gå ind i disse drøftelser.

Gert Petersen: De lovforslag, vi drøfter i dag, er jo ganske identiske med de forslag,